

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Мета, основні завдання та предмет дисципліни

Своєю *метою* навчальна дисципліна має засвоєння знань щодо аналізу часових і просторових економічних процесів, в яких стійкість і лінійність мають не універсальний, а обмежений характер. Вона спрямована на набуття практичних навичок використання математичного інструментарію при дослідженні нелінійних явищ в економічній еволюції, таких як структурні зміни, біфуркації, хаос.

Завдання навчальної дисципліни: навчити системному підходу до розгляду та вивчення економічних процесів та явищ; ознайомити з основними напрямками та підходами синергетики та нелінійної динаміки; надати вміння використовувати спеціальні програмні пакети для аналізу складних систем

Предметом (що буде вивчатися) вивчення є закономірності самоорганізації та розвитку соціально-економічних систем, а також засади синергетичного підходу до моделювання економічних процесів.

Мова викладання: українська

Протяжність: 1 семестр

Семестровий контроль: залік

Вимоги до початку навчання: бажання вчитися й логічне та критичне мислення

2. Професійні компетенції, очікувані результати навчання

Мотивація (чому це цікаво/треба вивчати):

Сучасний світ, економіка зокрема, розвивається винятково спонтанно через дію дуже багатьох різноспрямованих чинників. Щоб розуміти закономірності розвитку соціально-економічних процесів, виникнення тих чи інших явищ і на цій підставі обирати оптимальну стратегію власного розвитку.

В процесі опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває таких загальних та професійних компетентностей:

Загальні компетентності (що важливо для особистого розвитку):

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні та приймати обґрунтовані рішення;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності (як можна користатися набутими знаннями і вміннями):

- здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень;

- здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;
- здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;
- здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

Очікувані результати навчання (чому можна навчитися):

- формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;
- розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;
- приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;
- визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

3. Тематичний план дисципліни

Тема 1. Основні поняття та засади теорії синергетики

Тема 2. Сутність синергетичної економіки. Випадковість та необхідність в економічному житті

Тема 3. Нерівноважні економічні системи. Самоорганізація соціально-економічних систем

Тема 4. Моделі конкурентної економіки з позиції синергетики

Тема 5. Моделі розвитку економіки з позиції синергетики. Біфуркаційний аналіз моделі економічного зростання

Тема 6. Багатосекторна модель економічного зростання. Оптимальні траєкторії, умови їх стійкості

Тема 7. Ключові поняття теорії хаосу. Хаос і економічне прогнозування. Хаос в моделі міжнародної економіки

Тема 8. Теорія хаосу на прикладі ринків капіталу. Фрактальні структури на ринках капіталу.

4. Дисципліна викладається: кафедрою економічної кібернетики

5. Викладацький склад

Юськів Б.М., доктор політичних наук, кандидат економічних наук

6. Основна література

1. Занг В. Б. Синергетическая экономика: время и перемены в нелинейной экономической теории. Москва: Мир, 1999. 335 с.

2. Синергетика: методологія ефектів: монографія / І.Е.Януль, Б.Б.Мороз, О.В.Іванюк та ін.; ред. Є.І.Ходаківський, Т.О.Зінчук, І.Г.Грбар. Житомир: ЖНАЕУ, 2012. 623 с.

7. Інформаційне забезпечення

Навчальні матеріали, наукові статті, завдання та кейси виконання завдань, інтернет-сайт з інформаційними матеріалами, завданнями і тестові завданнями в системі управління навчанням Moodle.